



ΣΥΡΙΖΑ
ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

Αθήνα, 01 Αυγούστου 2019

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΘΕΜΑ: «Ανησυχία για τη δημόσια υγεία για την καύση RDF από την ΑΓΕΤ-ΗΡΑΚΛΗΣ»

Το 2013, η Τσιμεντοβιομηχανία της ΑΓΕΤ-ΗΡΑΚΛΗΣ (της γαλλο-ελβετικής πολυεθνικής Lafarge Holcim) ζήτησε άδεια για να καίει εναλλακτικά καύσιμα (RDF, δηλαδή απορρίμματα, υλικά στα οποία περιλαμβάνονται χαρτί, γυαλί και πλαστικό) ως καύσιμο, προκειμένου να παράγει τσιμέντο, καταθέτοντας την απαραίτητη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Ακολούθησε θετική γνωμοδότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου Θεσσαλίας επί της μελέτης, αλλά κομβικό σημείο, υπήρξε η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) από το υπουργείο Περιβάλλοντος το 2014 κατά τη διάρκεια της συγκυβέρνησης ΝΔ-ΠΑΣΟΚ και επί υπουργίας κ. Μανιάτη, που έδινε το δικαίωμα στην ΑΓΕΤ για καύση 100.000 τόνων RDF και 100.000 τόνων άλλων εναλλακτικών υλικών, σε μερική αντικατάσταση των χρησιμοποιούμενων συμβατικών στερεών καυσίμων (μίγμα άνθρακα πετ κοκ και αγροτική βιομάζα).

Το 2015 πραγματοποιήθηκε καύση 7.000 τόνων RDF από την ΑΓΕΤ, και μέχρι τις 21/03/2017 καταναλώθηκαν 11.020 τόνοι RDF, ενώ για το 2016, η εταιρία προμηθεύτηκε εναλλακτικά καύσιμα με κωδικούς ΕΚΑ 19.12.10 και ΕΚΑ 19.12.12 από δύο μονάδες επεξεργασίας απορριμμάτων.

Στις 24/02/2017 εκδόθηκε Απόφαση τροποποίησης της έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), όπου δόθηκε η δυνατότητα στην εταιρεία να καίει 200.000 τόνους εναλλακτικά καύσιμα, από τα οποία οι 100.000 θα είναι RDF, εκτός από τις 150.000 τόνους πετ κοκ που είχε ήδη άδεια να καίει, ενώ παραχωρήθηκαν επίσης στην ΑΓΕΤ και λιμενικές διευκολύνσεις για τη μεταφορά των εναλλακτικών καυσίμων και με πλοία, όχι μόνο με φορτηγά όπως συνέβαινε μέχρι τότε.

Οι εξελίξεις αυτές πυροδότησαν αντιδράσεις στην τοπική κοινωνία του Βόλου οι οποίες εκφράστηκαν και με δύο πρωτοφανείς για τα δεδομένα της πόλης κινητοποιήσεις με τη συμμετοχή αρκετών χιλιάδων πολιτών. Σε συναντήσεις του τότε Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος κ. Σωκράτη Φάμελλου με φορείς και τους τοπικούς Βουλευτές του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., του μεταφέρθηκε η έντονη ανησυχία που υπάρχει στους κόλπους της πόλης για την καύση εναλλακτικών καυσίμων εκ μέρους της ΑΓΕΤ. Αποτέλεσμα της συνάντησης ήταν ότι συμφωνήθηκε, μεταξύ άλλων να υπάρξει ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που θα διέπει τη σύνθεση και τους κανόνες καύσης των αποβλήτων συνολικά, με στόχο τη βέλτιστη προστασία του περιβάλλοντος, ότι παράλληλα θα ελέγχεται η ποιότητα και η σύσταση του καυσίμου, καθώς και ότι οι υπηρεσίες του Υπουργείου θα παρακολουθούν στενά όλες τις διαδικασίες και τους ελέγχους που προβλέπονται από όποιες υπηρεσίες είναι αρμόδιες όχι μόνο μέχρι την έκδοση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας, αλλά και στο επόμενο διάστημα, ώστε να διαπιστώνεται αν η βιομηχανία λειτουργεί εντός του προστατευτικού και νομικού πλαισίου που απορρέει από τις ευρωπαϊκές οδηγίες.

Επόμενη εξέλιξη ήταν η συνάντηση του Αναπληρωτή Υπουργού με τους εκπροσώπους της ΑΓΕΤ-ΗΡΑΚΛΗΣ στις 27/03/2017, ώστε να βρεθεί ένας κοινός τόπος για τη χρήση των εναλλακτικών καυσίμων και τις ακόλουθες προϋποθέσεις που θα πρέπει να τηρούνται. Συμφωνήθηκε ένα πλαίσιο λειτουργίας της Τσιμεντοβιομηχανίας για το συγκεκριμένο ζήτημα, ενώ είχε επίσης συμφωνηθεί η ανάγκη εφαρμογής απολύτως ασφαλών διαδικασιών με πιο αυστηρούς ελέγχους στα εισερχόμενα εναλλακτικά καύσιμα και στις αέριες εκπομπές.

Σύμφωνα με την ίδια ανακοίνωση είχε συμφωνηθεί, μεταξύ άλλων:

- η μείωση των ορίων εκπομπών στο SO₂ και στο TOC
- η επαναλειτουργία συστήματος on-line καταγραφής των αέριων ρύπων
- ο κοινωνικός έλεγχος με πρόσβαση και της τοπικής κοινωνίας
- η πραγματοποίηση διπλάσιων ελέγχων ετησίως για διοξίνες και φουράνια.

Γεγονός ωστόσο αποτελεί, ότι η τοπική κοινωνία κάθε άλλο παρά καθησυχάστηκε από τις ανωτέρω εξελίξεις, καθώς τόσο οι πολίτες όσο και οι επιστημονικοί και κοινωνικοί φορείς της πόλης, εκφράζουν όλο αυτό το διάστημα με σαφή τρόπο τις ανησυχίες τους για τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει για τη δημόσια υγεία η καύση εναλλακτικών καυσίμων από την ΑΓΕΤ.

Συγκεκριμένα, ο Ιατρικός Σύλλογος Μαγνησίας (ΙΣΜ) έχει δημόσια τοποθετηθεί πολλές φορές εκφράζοντας την ανησυχία του για το αν υπάρχουν και κατά πόσο λειτουργούν για τη χώρα μας και την περίπτωση της ΑΓΕΤ οι απαραίτητοι ελεγκτικοί μηχανισμοί για την καύση εναλλακτικών καυσίμων, αλλά και για το αν η Τσιμεντοβιομηχανία διαθέτει τον απαραίτητο εξοπλισμό για την ασφαλέστερη καύση τέτοιων υλικών. Ο ΙΣΜ επισημαίνοντας και την έντονη

δυσοσμία που παρατηρείται στην πόλη του Βόλου, προτείνει την τοποθέτηση δικτύου μετρητών αέριας ρύπανσης στο πολεοδομικό συγκρότημα, ώστε να προσδιοριστεί ο κύριος υπεύθυνος για το φαινόμενο αυτό.

Στην ίδια κατεύθυνση για την καύση εναλλακτικών καυσίμων εκ μέρους της ΑΓΕΤ, βρίσκεται και το Αχιλλοπούλειο Νοσοκομείο Βόλου, όπου δια στόματος του Διοικητή έχει πολλές φορές τοποθετηθεί με σαφήνεια για τον κίνδυνο που ενέχει για τη δημόσια υγεία η καύση RDF.

Μάλιστα, ο Διοικητής του Νοσοκομείου βασιζόμενος σε επιστημονικές μελέτες για τον κίνδυνο που ενέχει για την υγεία η καύση απορριμμάτων τόσο σε εργαζόμενους όσο και σε κατοίκους περιοχών κοντά σε εργοστάσια που καίνε εναλλακτικά καύσιμα, έχει τονίσει σαφώς την αντίθεση του με την καύση εναλλακτικών καυσίμων εκ μέρους της ΑΓΕΤ.

Ακόμη, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, δια μέσου, τόσο καθηγητών αρμόδιων τμημάτων όπως του Τμήματος Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος, έχει εκφράσει τις επιφυλάξεις του στην χρήση RDF από την ΑΓΕΤ, υποστηρίζοντας ότι η καύση του RDF θα μπορούσε να γίνεται με ασφάλεια για τη δημόσια υγεία, όμως θα πρέπει να υπάρχουν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του κράτους, για να μπορούν να πιστοποιούν το κατά πόσο τηρείται η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Στο ίδιο μήκος κύματος το ΤΕΕ Μαγνησίας, έχει εκφράσει τις ανησυχίες του για τη χρήση εναλλακτικών καυσίμων εκ μέρους της Τσιμεντοβιομηχανίας, υποστηρίζοντας πως θα πρέπει να υπάρχουν αυξημένοι έλεγχοι και κυρίως έκτακτοι, περιμετρικές μετρήσεις εδάφους και συμμετοχή των κοινωνικών φορέων στην ελεγκτική διαδικασία με δικαίωμα πρόσβασης εντός των εγκαταστάσεων εκπροσώπων των πολιτών.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί πως η πόλη του Βόλου είναι μία από τις ελληνικές πόλεις που υποφέρουν από την ατμοσφαιρική ρύπανση, καθώς τις τελευταίες δεκαετίες η αστικοποίηση, η αυξημένη εκβιομηχάνιση και η εκτεταμένη χρήση ΙΧ, είχαν ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση της ποιότητας του αέρα στην περιοχή. Οι μετεωρολογικοί παράγοντες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, ενώ η σύνθετη τοπογραφία του Βόλου οξύνει επεισόδια ατμοσφαιρικής ρύπανσης καθώς, δεν είναι όμως μόνο οι χαμηλής έντασης άνεμοι που εγκλωβίζουν ουσιαστικά τη ρύπανση πάνω από την πόλη. Ακόμη και όταν φυσούν ισχυροί νότιοι άνεμοι, η ρύπανση παραμένει, καθώς το Πήλιο λειτουργεί σαν φυσικό τείχος. Στην κατάσταση αυτή θα πρέπει να προστεθεί ότι από το 2012 και μετά, οι εκτεταμένες καύσεις υλικών από τα τζάκια και τις ξυλόσομπες, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, αποτελούν σημαντική αιτία για τη ρύπανση στον Βόλο, ενώ σημαντικό ρόλο έχει και το σκραπ ιδίως για την περιοχή των Παλαιών. Έτσι, σε μία πόλη που αντιμετωπίζει ήδη μεγάλο πρόβλημα αερορύπανσης, η καύση του RDF από ένα εργοστάσιο

εντός αστικού ιστού, είναι λογικό να προκαλεί ανησυχία για περαιτέρω επιβάρυνση της κατάστασης.

Και όταν μιλάμε για επιβαρυντικό αέριο περιβάλλον μιλάμε ουσιαστικά για άμεσο κίνδυνο για τη δημόσια υγεία των πολιτών. Το RDF αποτελείται από 62% χαρτί, 25% πλαστικό, 11% υφάσματα, 2% οργανικά υλικά και ξύλο. Τα αιωρούμενα σωματίδια που προκαλούνται από την καύση και τέτοιων υλικών, αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους ρύπους της ατμόσφαιρας των αστικών περιοχών. Επιδημιολογικές μελέτες της τελευταίας δεκαετίας, στην Ευρώπη και τις Η.Π.Α., έχουν τεκμηριώσει την ύπαρξη βραχυχρόνιων συνεπειών στην υγεία όπως είναι η αναπνευστική και καρδιαγγειακή νοσηρότητα κατά την έκθεση σε αυξημένα επίπεδα συγκέντρωσης αιωρούμενων σωματιδίων. Παράλληλα, οι μελέτες που έχουν γίνει μέχρι τώρα παρέχουν ενδείξεις ότι οι μακροχρόνιες επιδράσεις είναι σημαντικότερες με βράχυνση του προσδόκιμου επιβίωσης, καθώς και την πρόκληση πολλών πρόωρων θανάτων και αύξηση των ημερών με περιορισμένη δραστηριότητα ετησίως κ.ά.. Σύμφωνα με παλαιότερη πανευρωπαϊκή έρευνα στις πόλεις της Νότιας Ευρώπης, για κάθε αύξηση των PM10 κατά 10 µg/m³ παρατηρείται αύξηση της θνησιμότητας κατά 1%. Ωστόσο, για την περιοχή του Βόλου, αναμένονται τα αποτελέσματα της επιδημιολογικής μελέτης, τα οποία και θα καταδείξουν με σαφήνεια το αν και σε ποιο βαθμό η ατμοσφαιρική ρύπανση είναι παράγοντας επιβάρυνσης της υγείας των πολιτών.

Παρά τις ανωτέρω ανησυχητικές μελέτες για τη δημόσια υγεία, η Ευρωπαϊκή Ένωση κρατάει μία μάλλον αποστασιοποιημένη στάση για το θέμα, καθώς σύμφωνα με την επίσημη θέση της Κομισιόν ισχύουν οι κανόνες της απόφασης 2013/163/ΕΕ της Επιτροπής, οι οποίοι αφορούν στη θέσπιση των συμπερασμάτων βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών, όσον αφορά την παραγωγή τσιμέντου και περιλαμβάνουν οριακές τιμές εκπομπών για τον υδράργυρο, τις διοξίνες και τα φουράνια. Σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο μέρος 6 του παραρτήματος VI της οδηγίας για τις βιομηχανικές εκπομπές, πραγματοποιούνται τουλάχιστον δύο μετρήσεις των βαρέων μετάλλων και των διοξινών και των φουρανίων ετησίως, και τουλάχιστον μία μέτρηση ανά τρεις μήνες για τους πρώτους 12 μήνες λειτουργίας.

Σημαντικό να αναφερθεί είναι, πως ούτε και στο θέμα της διασυνοριακής μεταφοράς μεταξύ κρατών-μελών, αποβλήτων προοριζόμενων για καύση RDF και SRF η Κομισιόν παίρνει σαφή θέση, προσθέτοντας ένα ακόμα ερώτημα για το κατά πόσο είναι ασφαλής και σύνομη η μεταφορά των αποβλήτων προς τη χώρα μας και την ΑΓΕΤ. Σύμφωνα με δήλωση για το θέμα του αρμόδιου Επιτρόπου κ. Vella, «όσον αφορά στη μεταφορά των καυσίμων που προέρχονται από απόβλητα, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 απαιτείται προηγούμενη γραπτή κοινοποίηση, συναίνεση και ταυτοποίηση των μεταφερόμενων

αποβλήτων μέσω του σχετικού κωδικού που απαριθμείται στα παραρτήματά του. Τα απόβλητα δεν υπόκεινται στις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 σχετικά με την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία ουσιών και μειγμάτων».

Αξίζει ωστόσο να επισημάνω, ότι όπως ανέφερε πρόσφατα με αφορμή τις συζητήσεις των υποψηφίων για τις Ευρωεκλογές, η υποψήφια του κόμματος των Πρασίνων Σκα Κέλερ (Μάιος 2019), το κόμμα των Ευρωπαϊκών Σοσιαλιστών, στο πλαίσιο των ανησυχιών για την κλιματική αλλαγή και της προστασίας του αστικού περιβάλλοντος είχε πρόσφατα θέσει προς ψηφοφορία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απόφαση για τη μεγαλύτερη μείωση των επιτρεπόμενων σύμφωνα με την Ε.Ε. εκπομπών αερίων εκ μέρους των βιομηχανιών, την οποία το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα (ΕΛΚ), μέλη του οποίου είναι και οι ευρωβουλευτές της ΝΔ, καταψήφισε.

Φυσικό επακόλουθο της αερορύπανσης του αστικού συγκροτήματος του Βόλου, όπως αυτή περιγράφηκε ανωτέρω, είναι και η ύπαρξη έντονης δυσσομίας ανά χρονικά διαστήματα της ημέρας στην πόλη. Αυτό, όπως είναι φυσικό προκαλεί έντονη και δικαιολογημένη ανησυχία στους κατοίκους, ενώ δεν έχει προσδιοριστεί επίσημα, από καμία αρμόδια αρχή, ποιος είναι ο κατά κύριο λόγο ρυπογόνος παράγοντας που προκαλεί το φαινόμενο της έντονης δυσσομίας. Εφόσον βρισκόμαστε στους θερινούς μήνες, όπου δεν υπάρχει η καύση τζακιών και ξυλοσομπών, ο προβληματισμός για την πηγή της δυσσομίας εντείνεται.

Την ίδια στιγμή, δεν έχει διαπιστωθεί επίσημα από την πολιτεία η εγκατάσταση του απαραίτητου μηχανολογικού εξοπλισμού που, όπως συμφωνούν όλοι οι επιστημονικοί φορείς, θα διασφαλίσει την ασφαλέστερη καύση RDF εκ μέρους της ΑΓΕΤ, εντείνοντας την ανησυχία. Είναι πιθανόν ότι η χρήση των εναλλακτικών καυσίμων εκ μέρους των τσιμεντοβιομηχανιών θα μπορούσε να συμβάλει στην εξοικονόμηση των φυσικών πόρων και να οδηγήσει σε προστασία του περιβάλλοντος, αυτό ωστόσο μόνο υπό την προϋπόθεση ότι γίνεται με τη χρήση του απαραίτητου μηχανολογικού εξοπλισμού και με τη δικλείδα ασφαλείας των εκτεταμένων και συχνών ελέγχων στους οποίους θα πρέπει να συμμετέχουν εκπρόσωποι των επιστημονικών, κοινωνικών φορέων, αλλά και των πολιτών.

Επειδή, η έννοια της δημόσιας υγείας δεν είναι κάτι θεωρητικό, αλλά αφορά την ουσιαστική προστασία του πληθυσμού από βλαπτικούς παράγοντες που μπορούν να προκαλέσουν προβλήματα υγείας σε ανεξέλεγκτο εύρος και για το λόγο αυτό η δυσaráεσκεια των πολιτών του Βόλου είναι μεγάλη και οι επιστημονικές μελέτες για τα αυξημένα ποσοστά εμφάνισης αναπνευστικών προβλημάτων και άλλων σοβαρών προβλημάτων υγείας στον πληθυσμό της περιοχής κάθε άλλο παρά καθησυχαστικές είναι,

Επειδή, εντός της πόλης πολύ συχνά παρατηρείται έντονη δυσοσμία, την οποία, ελλείπει μετρητών αέριας ρύπανσης που να προσδιορίζουν με σαφήνεια τον κατά κύριο λόγο ρυπογόνο παράγοντα, πολλοί πολίτες συνδέουν με την καύση RDF,

Επειδή, ο σεβασμός στο περιβάλλον και η έμπρακτη προστασία της υγείας των πολιτών αποτελεί προτεραιότητα όλων,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- 1. Ποιος είναι ο ελεγκτικός μηχανισμός που ελέγχει την ασφαλή διακίνηση και μεταφορά του RDF προς το εργοστάσιο της ΑΓΕΤ;**
- 2. Έχει εγκατασταθεί στο εργοστάσιο ο απαραίτητος μηχανολογικός εξοπλισμός για την καύση του RDF και ποιος φορέας είναι αρμόδιος για τον έλεγχο της λειτουργίας του;**
- 3. Γιατί δεν έχει συσταθεί ακόμα η Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου που είχε συμφωνηθεί με τους εκπροσώπους της ΑΓΕΤ-ΗΡΑΚΛΗΣ ώστε να διενεργούνται οι απαραίτητοι έλεγχοι παρουσία των κοινωνικών φορέων στο εργοστάσιο;**
- 4. Αυξήθηκε ο αριθμός των σταθμών μέτρησης και των ετήσιων ελέγχων κατά το διπλάσιο, ειδικότερα για διοξίνες και φουράνια, όπως είχε συμφωνηθεί;**
- 5. Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τους ελέγχους των αέριων ρύπων και για την εγκατάσταση νέων μετρητών;**
- 6. Αν η λειτουργία του εργοστασίου της ΑΓΕΤ σε σχέση με την καύση του RDF είναι απόλυτα συμβατή με τους όρους της ΑΕΠΟ και την ευρωπαϊκή πρακτική για την καύση εναλλακτικών καυσίμων, από πού προέρχεται η έντονη δυσοσμία εντός της πόλης του Βόλου που δημιουργεί δικαιολογημένη ανησυχία στους κατοίκους;**

**Ο ερωτών βουλευτής
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος**